

legdiszesebb toletjük az a hófehérségű köpeny, amit a kórházakban öltenek magukra, amelynél csak a lelkük fehérebb...

Szót kell ejteni még azokról a hölgyekről is, akik a munkanélkülieknek keresnek munkát, akik irodát tartanak fenn, hogy ott felolvassák a harctérről érkezett leveleket azoknak, akik nem tudnak olvasni és akik nem jártasak a betűvetésben, azok helyett leveleket írjanak a haza védőinek. Szépséges megnyilatkozások ezek, minden tiszteletre érdemesek.

A nőket a szép nemnek nevezi a magyar ember. Szépek is a magyar nők, nincsen párjuk a világon, de ezúttal minden testi szépségnél fontosabb, hogy a lelkük szép és szívük jósággal van teli.

Kialapemelve köszöntjük a szegedi nőket, a jótékonyásban fáradozókat, az ápolás munkájában tevékenykedőket és hódoló tisztelettel csókoljuk munkás és jóttevő kezüket...

— **A szerb-bánati vagyonszétosztás közgyűlése Szegeden.** A szerb-bánati vagyonszétosztás ez idei évi rendes közgyűlést e hó 21-én, szombaton, Szegeden, a vagyonszétosztás konviktusában tartotta meg. Ezzel a ténnyel az újszegedi konviktus jelentősége is még jobban kidomborodik. A fiatalok ott nevelődnek, az öregek ott tanácskoznak. És az ő mostani tanácskozásuk eredménye egy fényes, követésre méltó tett formájában nyilvánkozott meg. Hívalgás nélkül és szerényen — lapunk munkatársa is csak véletlenül tudta meg — határozatba ment, hogy a vagyonszétosztás vagyonszétosztásból 200,000, azaz kétszázézer koronát jegyeznek a hadikölcsönre.

Mondjuk, hogy kötelességet teljesítettek vele, mondjuk, hogy ennek így kellett lennie,

de nekünk ennek a hazafias kötelességteljesítésnek a módja és diszkrét formája tetszik. Nem adtak ki kommunikét a lapok számára, mert nem várnak elismerést a jól teljesített kötelességért. Nem keresnek érte elismerést, de kapnak. Mi, a napi események hűséges krónikásai igenis tudomást szereztünk nemcsak erről a kétszázézer koronás jegyzésről, hanem arról is, hogy ezt a határozatot a szerb-bánati vagyonszétosztás közgyűlése vita nélkül, lélekemelő egyhangúsággal hozta meg. S mi meghajtjuk e közgyűlés tagjai, elsősorban az elnöklő Medve Zoltán dr. krassószörénymegyei főispán előtt elismerésünk zászlaját.

Kötelességet teljesítettek, de uri módon, uri eleganciával.

— **A gabona és liszt maximális ára.**

Bécsből jelentik félhivatalosan: A maximális gabona- és lisztárak meghatározása tárgyában ma a miniszterelnöki palotában *Stürgkh* gróf miniszterelnök elnöke alatt több órán át tartó konferencia volt, amelyen a belügyminiszter, a kereskedelmügyi miniszter és a földművelésügyi miniszter is részt vettek. Amint ismeretes, e kérdés rendezése belügyi okoknál fogva a magyar kormány beleegyezésével oldandó meg és a tárgyalások eredményes befejezése a jövő hét elejére várható.

— **Bevonult rendőrtisztek.** A szegedi rendőrség tisztikara ismét megfogyatkozott. *Papp* Menyhért dr. rendőrkapitányt, *Lengyel* István és *Bokor* Antal rendőrbiztosokat berendelték katonai szolgálatra. A három bevonult rendőrtisztviselő munkakörét helyettesítéssel látják el.

— **A franciák vallásosak lettek.** A *Corriere della Sera* legutóbbi számában a lyoni püspök titkárának, Mr. *Renaldnak*

igen érdekes helyzetképe jelent meg, amely híven tükrözi vissza a francia hadsereg eszűgését. Megnyugvással állapítja meg a titkár, hogy „*Franciaországot a háború megterítette. A katonák mindegyike imádságos könyvet, szent képeket, medaillonokat hordoz magával.* Soha a templomok Franciaországban olyan zsúfoltak nem voltak, mint a háború kitörése óta. Amit a demokrácia vétkezett, azt a háború helyrehozta. Nincsen már egyetlen francia sem, aki ne ismerné be, hogy a politikai szocializmus oka annak az erőtlenségnek, amellyel a háború kezdetén a németek támadását megkönnyítettük. A vallásos szellem terjedése azonban megerősíti a francia hadsereget s ma már a hadvezetőség is szívesen látja, ha itt-ott a tábor valóságos búcsuhellyé alakul át. Mindez biztos jele annak, hogy Franciaország erkölcsi élete a szenvedések tüzeiben megtisztul.“

— **A magyar vezényszó.** A monarchia nagy háborúját a magyarság dominálja. Magyar bakáink éneke esendült fel elsőnek az elfoglalt Sabac városában, honvédeink verlék ki a muszkát Máramarosból és Ungból és a mi honvédeink izmos karján, erős mellén tört meg a Przemysl ostromló orosz sereg iszonyatos ereje. A magyarság dominálja a mi háborunkat itthon is. A galíciai mezőkön elfoglalt oroszok javarésze idekerül hozzánk, *Esztergom* mellé, ahol lassan-lassan rájuk ragad a magyar szó. Az orosz hadifoglyok a minap már a *Himnusz*t énekeltek a tábor megfigyelő haditudósítók előtt, hibátlan magyar szöveggel. Nem esoda tehát, ha a magyar szó varázsa megejt azoknak a szívét is, akik velünk küzdenek, velünk harcolnak a nagy, közös ügyért. Az egyik budapesti hadikórházban fiatal lengyel önkéntes fekszik, a

A megcsalt Antwerpen.

Ezen a címen rendkívül érdekes tárcát írt *Scherl* Ervin a *Pester Lloyd* legutóbbi számába. Az *Antwerpenből* november közepéről keltezett tárcát az alábbiakban ismertetjük:

Scherl bevezetőül kifejti, hogy Anglia e háborúban elkövetett sok csalása közül a leggyalázatosabb az Antwerpennel szemben elkövetett. Hitelesen megállapították, hogy Antwerpen angol „védelmezői“ éjjel megszállták a szorongatott városból, anélkül, hogy a polgári hatóságokat távozásukról értesítették volna. Mindenre gondoltak az angol védelmezők, csak éppen erre nem. A petróleum-tartályokat a levegőbe röptették, az Antwerpen kikötőjében feltartóztatott német gőzösök gépeit hasznavehetetlenné tették, 3000 autóbírt tönkretettek, sőt még arra is volt gondjuk, hogy az antwerpeni világhírű állatkert medvét, tigriseit és egyéb fenevadait megöljék. Megengedték, hogy Európa legnagyobb kikötővárosa ki legyen szolgáltatva a német ágyúk megsemmisítő tüzeinek. Még három nappal az átadás előtt *Churchill* személyesen buzdította a védelmezőket az ellenállásra, jóllehet akkor a beavatottak már tudták, hogy Antwerpen sorsa meg van pecsételve.

Október 8-án éjjel 12 órakor kezdődött meg a város bombázása, mire négyszázézer békés férfi, asszony és gyermek, akiket előzőleg azzal ámitottak, hogy teljes biztonságban vannak, kénytelen volt hirtelen összekapkodott holmijával a Hollandiába vezető országúton elmenekülni.

Antwerpen egyébként az egész meghódított Belgium legbékésebb városa. Brüsszelben forr és izzik minden, mivel annak lakói a háborút és annak borzalmait csak úgy hallásmondásból ismerik, amde az antwerpeniek a saját testükön érezték a háborút, látták égő házaikat és tétlenül kellett azokat nézniük, éjjel kellett menekülniük stb.

Bizonyára csak az angolok ámitása volt képes az antwerpenieket a kilátástalan ellenállásra tüzelni. Most naponta 20,000 mene-

kült tér vissza régi otthonába és mintegy 200,000 már haza is tért.

A város maga a német bombázás által aránylag keveset szenvedett. Hálásan ismerik el az antwerpeniek, hogy az ostromló sereg parancsnoka, *Beseler* tábornok az első harminchét órában csak a könnyű tüzérséggel üzetelt ijesztő játékokat. Csak azután következett a nehéz ütegek rémitő munkája.

Ezeknek hatását így jellemzi:

A Meir-ut folytatásában fekszik a cipőpiac. Itt negyven házát lőtték rommá. Husz év óta kardoskodott a polgárság és a sajtó annak kiszélesítése mellett. Az ostromágyuk ezt az örökös problémát egy pillanat alatt oldották meg az antwerpeni polgárság szájaize szerint.

Az osztrák-magyar mozsarak Antwerpen előtt nagyszerűen működtek. Amennyire meg tudtam állapítani — írja *Scherl* — az ostromnál kizárólag a mi motoros ütegeink dolgoztak. Az összes tiszték, akikkel beszéltem, elragadtatással beszélnek ütegeink találati pontosságáról és ható erejéről. A negyvenkettesek után általában a mi mozsarainkat értékelik, mint ennek a háborúnak a szenzációját. *Namur* és *Maubeuge* alatt a mi hatalmas motorütegeink a precizitás csodáját művelték, *Antwerpen* alatt pedig tüzereink úgy brillíroztak, hogy mindnyájunkat büszkeséggel tölthet el.

Éppen az említett cipőpiacon megdöbbenő az osztrák-magyar mozsarak precíz hatása. Bizonyos házakat, amelyeket célpontokul kiválasztottak, matematikai pontossággal találtak. Precizitásukat az is bizonyítja, hogy az összes emlékműveket és muzeumokat megkímélték.

Még most sem felejtették el az antwerpeniek a *Zeppelinek* bombáit. Amikor ezek a sötét szörnyetegek megjelentek a város fölött és szórták a pusztulást, pánik fogta el a lakosságot és mindenki a pincékbe bujt. A Zeppelin-látogatásokkal szemben tehetetlenek voltak. A legtöbben szorgalmas imádkozás által akartak magukon segíteni. És még most is ha szóba kerül egy-egy flám nő előtt a

Zeppelin, keresztet hány magára és ijedten néz az ég felé.

A belga lapok írják, hogy a kormány a város bombázását egyenesen kihívta, hogy lelohasszák a lakosság németbarátságát. Antwerpen az ő nagyságát a német vállalkozó szellemnek köszöni. Hogy e városból kiirtsák a németbarátságot, arra kényszerítették a németeket, hogy a békés polgárokat megriasszák, házaikat bombázzák és az egész várost megintamítsák.

Míg Brüsszelben *Albert* király és *Man* polgármester szobrocskáit árusítják az utcán, Antwerpen lakossága minden nemzeti érzelnyilvánítástól tartózkodik. Brüsszelben a katonai kormányzónak külön parancsban kellett elrendelnie, hogy a városi rendőrség tisztelegjen a német tiszteknek. Antwerpenben magától tette meg ezt a rendőrség.

Antwerpen még csak most ébred igazából annak a tudatára, hogy gyalázatosan becsapták, azért is nem neheztel a győztesre. Ismeretes, hogy *Lüttich* elfoglalása után a német kormány békeajánlatot tett Belgiumnak, erről azonban az ország lakossága egy árva szót sem tudott meg és csak most ébred az igazság tudatára.

Antwerpen kikötője melancholikusán fekszik ott, bizonytalan jövőre várva. Ahol azelőtt a hajók százai közvetítették a világforgalmat, ott most minden vigasztalanul üres. Az angolok által elsüllyesztett néhány hajónak az árboza néz ki a hullámtömegből.

A parton szorosan egymás mellett halmozódik fel borjú, köpeny, katonasapka és mindenféle hadiszser. 25,000 belga katona hagyta ezeket itt, mielőtt az angol hajókra menekült. A kikötőben más nem emlékeztet a hadi eseményekre.

Mikor a győztes német sereg bevonult a városba, a néptelen utcákon 40,000 gazdátlan kutya és macska ordított és nyivákkolt. Szivettépő tömegtragédia volt ez. Talán egyszer Antwerpen nevezetességei közé fog tartozni, hogy az 1914-iki világháborúban a kutya- és macskatragédiák városa volt.